

بەدرخان زائوپوئەتى

*ھاوکارمان كاك زاھىر غەبدوللا ئەم ژمارەيە گۆشكەيى بۇ ئەھاتوھ لەسەر وەزنى (شيعرەكەي بۇ ئەھاتوھ) واتە ئېلھام خېناتەنى ئى كردوھ، مەبەستمان لە كچ و شتى وانېيە...

*بىن ويزدانانى پارە گۆرەرەھەكان، دەستى چەندىن فەرمانبەر و كارگوزاريان بېرى كە (\$1۰۰) يان ليۇەرگرتوون و لە پاشاندا (\$۵) يان داوئەتەوھ و توپيانە ناگۆرپنەوھ...

*پاش ديدارەكەي د.كەمال مەزھەر كە لە ژمارە ۲۲دا بلۆمان كردوھ، وتى حكومەتى پېشوو بە دەريژاىي ۱۲ سال تەلەفۇنكەي لە ژيەر چاودېرىدا داناوھ. بەرپرسیيكي يالاي INC بە بەدرخانى راگەياند كە ئەو بەلگنامانە نۇزراوتەوھو لەدەرفەتتيكى تردا دەگاتە بەدرخان و بلاوى دەكەينەوھ...

*چەندىن مانگە ھەندىك لە بلاوكراوھكان دەرنەچن و كەچى يارمەتییەكەيان سەبرپەخۇ وەرەدگرن، دەبىت ئەوھ چ نھىنييەكى تيدا بىتت... كاگە گيان وەستاوھ وەستاو...

*لە ھەموو شارو شاروچكەكانى كوردستان، ئالاي كوردستان لە تەك ئالاي عىراقدا بەرز كراونەتەوھ، كەچى كە چووين بۇ (?????) تەنھا ئالاي كۆمەلنى ئىسلاميمان بىيىنى، خوازىار بووين ئالاي كوردستان ھەلكرابا... خۇزگە.

*بەدرخان زائوپوئەتى ئىسماعىل گەيلانى كە بىژەرى (K.T.V)ى ھەولنرە، نەرشىفى ئىژگەي بەغداي لە تالانى زرگارنر، بە ھاوكارىي جەمال بەروارى كە يەك كاسىتى ئەفەوتابوو...

*لە خۇيىشاندانتيك لە بەغدا چەندىن خەلك ھىزىشان كردە سەر رۆژنامەي ھاوكارى و تالانيان كوردستان...

*وھزەرەتى رۆشنىبرى بەنيازە گۇفاريك دەرىكات، كە بەريژ فەتاح زاخويى سەرنووسەرتىتى...

*لە پارەي ماريژن فەرمانبەران بړىك موچەيان ليۇەبرديت، بە بىيانووي مۆلەت و دواكەوتن، ئەوھش دەبىتە داھات بۇ حكومەتى ھەريىمى كوردستان.

*ياس لەوھ دەكرىت كە ئىسماعىل گەيلانى تووشى قەرە شەرپە جوين بوه لەگەل غەبدوللا عەباس.

*مىشيك ھەيە لەئاو ستوديوى تەلەفۇنوئى گەل كوردستاندا لەگەل بىنەرانى ئەو كەنەلەشدا بوھ بە ھاوئى، بىگومان دەبىت لەگەل بىژەرەكاندا بوويتە دۇستى گيانى بە گيانى...

*ئەو كەسانەي كە سەپارەي تەيحان وعلوجيان كړيوھ بوونەتە گيسكەكەي ھەياسى خاس، ماوھەكە دليان خۇش دەكەن تا قەلەو دەينەوھ، لەپەر رۆژيک مەفرەزەي ماريژن و سرورى خۇمان ھەموو دوگ و بەرزەكانيان پىن دەتوئىنەوھ...

*وھ ھونەرمەنديكى رۆژھەلاتى ئاگاتان لە ھونەر و كولوئورى كوردىي ھەيە... ھەندىك چار لە گۇفارو رۆژنامەكان شتيك لەو بارەيوھ خۇيندووھتەوھ گەليك جاريش ھاوسەرەكەم تەلەفۇنوئى كوردىيەھە ئاسمانىيەكان دەكاتەوھ منيش زۇر خويلاي گوزرانى و ھەلپەركيى كوردىيم. زۇر جار بە ھاوسەرەكەم دەليم؛ (ئەگەر كورديش بوومايە، ھەر دەبوومە سترانبيژ. چونكە ھونەرمەند لاى كوردان ريزى زۇرى ليۇەگرىت).. نمونەتان بىۇ دەھينمەوھ؛ لە سالاى ھەشتاكان ھونەرمەنديكى كوردى كە ناوى (دكتوور شيقان) بوو؛ ھاتە بەيروت ناھەنگىكى بۇ كوردەكان گىزاو منيش بە ريكەوت لەگەل ھاورپيەكى كوردم ئامادەي ئەو ئاھەنگە بووم، بىنيەم ھەستە نەمرىكەكان بەرامبەر مايكل جاكسۇن و مادۇنا چۇنە، ئەوا كوردەكان زۇر

تەموور بە دەستە دەناسيت...؟ ئەوھ تاجى سەرى ھەموو كوردىكە. منيش وەتم؛ خۇشم دەويت، چونكە لە رۇگاي نازىزترين ھاوپىمەھ ناسىيومە و گەورەترين يادگاريشم لە رۇژى ئەو ئاھەنگەوھ بسوھ كە ئەو وينەيسەم گرتوھ...

*وھ زائوپومانە كە كوردىكت بە ھاوسەرى خۇت ھەلئازاردوھ، دەكرىت پېرسپن بەرپەرچدانەوھى دەورپەرەكتە بۇ ئەو ھەلوئىستە چى بوو...؟ چونكە تۇ تەوقى رەگەزپەرسىتيت پساند، ئەو كسارى تۇش سەپارەت بە كسانى ئەمە چى دەلييت...؟

–وايزنامە من بە پراكتىكىسى سەلماندووھە كە من نرژى رەگەز

زياتر ئەو گۇرانبىيزەيان خۇشدەويست، بۇيە لە ھاوپىكەم پرسى؛ ئايا ئىپوھ تەنھا ئەو گۇرانبىيزەتان ھەيە...؟ ھەويش لە وەلامدا وتى؛ ئەوھ يەكئيكە لە ھەزاران سترانبيژ لە پاشاندا پىنى وەتم؛ دەزانى ميژوونووسكى ئەرمانەي بەر لە دووسەھ سالىك وتوپەيتى؛ (كوردان ھەموويان ھونەرمەندو شاعەرن) ئىترت لەوساوھ من ھوشيارم لە ھونەرى كوردىي ئەو ھاوپىشەم بە ناوى (بيزىقان)ەو ئىستا لە ھونەرەجوانەكانى پاريس وانەي موزىكى كلاسك دەليئەوھ، ھەموو جارىك بيزىقان كە لە خۇمىم زياتر خۇشدەويت ھەرچى كاسىتى كوردىي ھەيە بۇى دەھينام، بەلام لە شەرى ئاوخۇ لوبنان ھەموو ئەو شتە خۇشەويستانەم لەئاو چوون، زياتر لە (۲۰) كاسىتى كورديشم بوونە قوربانىي ئەو شەرە نەگريسە، ئىترت كاتىك لەگەل كوردانىش تىكەلبوووم و لەگەل كوردىكدا جوومە ژيانى ھاوسەرتىتى، ھاوسەرەكەم لە ئەلبووومەكەم وينەي ئەو شىقائەي بىيى و پىنى وەتم؛ چۇن ئەو

ھەندىك كارى ئەكرد و ترسناك بدەموه، تارەكو وەكو كە ھەم بوونى راستەقىنەي خۇم بسەلمىنم، بەو بۇئەبەشەوھ چەند و لات و ھەرىئىمكى بۇغراوم دەستنىشان كردوھ، تا سەردانيان يەكەم، ئەگەر دەرفەت رەخسا، ئەگەر نە رەخسا ئەوا من ليئروھ بە خۇشەويستان لە كوردستان رادەگەبەتم كە ھەمووتان لە ئىبو رۇحدا دەژىن و لە يادىشم ناچىت كەوا پارچەيسەك لە چوار پارچەكەي كوردستانى بەھەشت...

*ئايا ھىچ پەيوەندييەكتان لەگەل كەستىتيە رۇشنىرەكانى كورد لە مەنفا (تاراوگە) ھەيە بە تايەبتى لە لوبنان...؟ –بەلى. يەك لە ھاوكارانم كە سىناريۇى گۇرانىيى (انماي)ى بۇ دەرهينام، كوردەو ناوى (دەفغەتە)، لەگەل چەندانى تر.

*دوور لە جىھانى ھونەر، بىرو رات سەپارەت بە كيشەي ئەتەوھيى كورد چيەھ...؟

–پىموايە دەبىت كورديش وەك ھەموو ئەتەوھيەك بە ئازادى بژئىت، تاوەكو كيشەي كوردى قەشەتپىش چارەسەر ئەكرىت پىموانيە رۆژھەلاتى ئاوەراست ئارام بىت.

*ئايا ھىچ يادگارپىيەكتان لەگەل كوردان ھەيە جگە لە ژيانى تايەتت لەگەل ھاوسەرەكتە...؟

–وەك لە سەرەتا ئامژەم پىندا، بەلى، بەلام يادگارپىيەكى ترم لە سالى (۱۹۹۸) ھەيە كە ھەويش كوردىكى سووريا لە ئاھەنگىكە لە ديمەشق ھاتە لاو ناوى (كامەران) بوو لە تەمەنىكى بچووكيش دا بوو، ھات وتى؛ شىعركىم بۇت نوسيوھ تاوەكو بيكەتە گۇرانى، بەلام پاش كەمىك پىنى وەتم؛ بەشىمان ئەوھى كە ھاتووھە دىدارت و بە داخوھە كە تۇ ناسىنامەي ھونەر...ەنديتت ھەلگرتوھ...؟! منيش يەكسەر شلەژام

نەجوا كەرەم :

سوپاس بۆ كوردان، كە منيان بە ھونەر مەندی خۇيان قىبولكردووه

نەجوا كەرەم... ئەستىزەيەكى دەرەشاوہى ئاسمانى گۇرانى غەربىيە و رۇلى كارىگەرى لە بزافى ھونەريدا ھەيە... لەم ماوھەياو لە تەمەنى (۲۲) سالىدا لەگەل كوردىكى دانىشتووي و لاتى لوبنان چووہە ژيەر جەترى ھاوسەرئىتيەوھ، ئىتر ئەم ھۆكارە پالئەرى بووہ بۇ ئاشنابوون و زياتر تيگەلاويونى لەگەل كورددا، ئەمە لە كاتىكدا پىش وەخت خويلاي ھونەرى كوردى بووہ ئاشناپەتتى لەگەل ھەبووھ... لەگەل ئەوہى جەماوہرى ھونەردۆستى كورد شەيداى ھونەرەكەي نەجوا كەرەم،ن، نەجوا خۇشى عاشقى كوردان و سرۆشتى نىشتمانى كوردانە... ئىيمە لەم دىمانەيەماندا ھەولمئانداوہ بۆچوونى نەجواخان لەسەر چەند بابەتتيك بختەبوو...

ئامادە كردنى ديدار بە ئيمەيل : بلئد مستەفا–ھەولير

–خۇشەويستى: دوا داھينان كە مرۇقاپەيتى لە ئەمان رزگار بكات... –جەماوەر: بوونى من... –خۇيندەن و زانست: ھەموو خەزو خويلاي ژيانم. –منداڤ: ھەملەكتىك لە بەرئەت... –گول: چاكترين ھىماكانى عىشق كە سروشت داپھنايىت... –پەپوولە: ئارامى و ليئوردەيى رۇخ...

كوردىك باشترين و جوانترين وانەي ژيانى فيركردم

–مەرگ: ئەو دەسەلاتە بەھيزەي كە رقصان ليئەتى... *نەجوا كەرەم، وەك لە ماڤبەرەكەي خۇيدا لە ئىنتەرنېتدا دەليئت؛ "من زۇر خەز لە رەنگى شين دەكەم"... بۇچى...؟ –رەنگى شين... جاوھكانم لە بەپانييە ئويپەكانى ژيان دەگەشئىنئەوھ مژدەي راوانانى نووتەكيبى تاريكايى شەومان بۇ دەھىئيئت... شين واتا؛ ژيان... ژيانىك پەر ئارامى و خۇشەويستى و زيندويتى... *ھىواو ئامانجەكانى خاتوو نەجوا چيەھ...؟

–رۆژيک ھەموو جىھان بىيئە ئەو شارە بچووكەي كەوا ھەموومان تيايدا بتوانين بە ئازادانە بسوورپىنئەوھ و شتىك ئەمىنيئت ناوى شەرپە برسىتى و كوشتو و ويژاننى بىت...

–سوپاستان دەكەم بۇ ئەو دىمانەيە، بە راستى وا خەرىكە دئپە سەر باوهرىك و بليىم: (رەگەز پەرسىتى رووخاوە) سوپاس بۇ كوردان، كە ھوانيش منيان بە ھونەر مەندى خۇيان و خەمرەويئى خۇيان و خۇشەويستى خۇيان قىبولكردوھ، سوپاس بۇ مانگانما ھەست بەرزەكەتان، لە رۇگاي گۇفارە ھونەر دۇستەكتانەوھ سلاوم ھەيە بۇ ھەموو خەلكى كوردستانە بەھەشكەتان...

جەولەر محەمەد عەلى : گرنگ ئەوھيە مرۇف لە ئاوەوھ نەرووخيت

تئيدا دەژى، ھىچ بواريكى گونجاو نەپەخساوھ كە ھونەر...ەندانى شىوھەكارى و ھونەر مەندانى تريس بتوانن كارە ھونەرييەكانيانى تيدا ئەنجام بدەن، بۇيە لە پاش ئازادكردنى عىراق، ھىچ بواريك لەم لاو لەو لا ئەكراوھ كە بە پەنجە ئىشارەتى بۇ بكەين، دواى ئەوھ زۇر بابەستى و كيشەي گرنگتر ھاتووہە گۇرئى كە ھونەرى تئيدا فەرامۇش بىكرىت. *سروششت لاى جەوھەر چى دەگەپەئيئت...؟

*شىئىزادە حسەن و دارا محەمەد عەلى و مەولود ئىبراھىم، د.ھىمداد حسىن و نەوزاد عەلى و رەزا سەيد گول و نامق عەلى... چ كارىگەريەكان بەسەر جەوھەرەوھ ھەبووھ...؟

–ئەم بىرادەرە نووسەر و ئەنديبو ھونەر مەندانە كە ناوت ھىنان و ھى تريس؛ راستە كەم تا زۇر دەوريان دەبىت بەسەر يەكەوھ، بە چوكمى ئەوہى كە لە يەك ئارچەو يەك ژىنگە پەرزەردە بووين خالى ھاوبەش لە ئىوانماندا ھەيە... ئەوہى پئيوستە بىليىم ئەوھيە كە بىراى ھونەرمەند (دارا محەمەد عەلى) لە ھەموويان زياتر نزيكتر بووہ لە من، لەبەر ئەوہى لە يەك كۆلان و ھاوسىي يەكتر بووين و لە من گەورەتر و بە تەمەن و ئەزموونى زياتر بووہ، بۇيە كارىگەرى بە سەرەموھ ھەبووھ لە سەھەرتاى ژيانى ھونەرييەوھ يارمەتییى داوم.

*چەند سالە چاوەرپوانى ئەو رۆژە بوويت كە ئەمرؤ بووہتە ئەمرى واقيە... پيشانگانانى داھاتووتان چۇن دەبيت...؟ –ئەم رۆژە ھىواو ئاواتى ھەموو گەل عىراق بووہ، بە تايەبتى گەل كوردمان بۇ پيشانگە ھونەريەكانى داھاتووم، ئىنشانەللا بەفرانواتر دەبىت و لە دەرەوہى ئەم سنوورەي لىيى دەژىم بە گەشسبىنييەكى زياترەوھ.

ديدارى : بەدرخان

جەوھەر محەمە عەلى لەدايك بووى سالى ۱۹۶۲ ھەوليزەر، خاوەنى پىنج پيشانگەي تايبەت و چەندىن پيشانگەي ھاوبەش و گشتى يەنە يەك لە ھونەر مەندە چالاكەكانى شارى ھەوليزەر بەدرخان بەپاشى زاننى لەنزىكەوھ ئەم دىدارەي لەگەل سازىدات...

*چۇن دەروانيئە ھونەرى كوردى...؟ –ھەموو بواردەكانى ھونەر لەم سالانەي دواپيدا لە ھەنگاوتان دا بوو، ئىنجا ئەم ھەنگاوانانە تا چەند بەھيز بووھ يان لاواز بووھ، ئەوھ دەبىت پسپوزانى ئەم بوارە بە پيۇەرپىكى زانستىيانە بىيۇن و باسى ليوھ بکەن.

–تيزوانىتى منيش، كورد گوتەنى (زۇرى و بۇرى) بوو...

*كاتىك ھاوپەيمانان گوزريان لە رژيى پيشسووى عىراق وەشانند تىو وەك شيوھەكارىك چۇن دەروانيئە ئەو ساتە...؟ –ھىوادارم بە خيىرو خۇشى بگەرپتەوھ لە سەر گەل عىراق و بە تايەبتى گەل كورد، ھەرچەنئە ھەست بە ئانومىدى و داھاتوويەكى ناديار دەكەين، بەلام لە ھەمووي گرنگتر لەئاوچوونى نرندەترىن رژىم لە ميژووي مرۇقاپەيتى كە دژ بە مرۇف بووھ، پيرۆزبايى لە سەرچەم گەل عىراق دەكەم.

*رووخاندنى گوندەكان باگكراوندىكى خەفەنبارى لاى تىو دروستكرد، بە چى دەتوانىت وەك ھونەر مەندىك سىكچى گوندەكان بە شىئيوھەيكى مۇديرن بكيشت...؟

–گرنگ ئەوھيە مرۇف لە ئاوەوھ نەرووخيت، چونكە رووخانى ناخ زۇرى دەويئت، جارى واش ھەيە دەبىتە لەئەناوچوون و نىبوون، لاى من، لاى خەلكى گوندەكانيش ديمەنى گوندەكان لە ئاوەرەمان ھەر ئاوەردان و جوان و قەشەنگ بەوھ، ھەر چەندە بە رووالەت بە ويژاننى دەببووا، ھەرلەوھما بونياتنانەوھ و ئاوەراندانكردنەوہى بە ھەولئىكى كەم تانوازا لە جاران جوانترو قەشەنگتر دروست بکرىتەوھ، چونكە خەلكەكە لە ناخوھە نەرمابوو.

*پاش ئازادكردنى عىراق كارىگەريى ھونەر و ھونەر مەندانى (شيوھەكار) چۇن دەبييت...؟ –ھونەر مەندان لە مرۇقى ئاسايى ھەست ناستكرو زووتر ھەستكردن و تيگەلبوون و تواننەوھ لە ئاو ھەموو شتە مادىيەكان و مەعنەوييەكان كارىگەرييان زۇر بە سەرەو ديارە، بەلام ئەم بىن سەرەو بەرييەي كە ئىستا بە گشتى گەل عىراق

سۆزم ھەيە زۇرچار دليشم نايەت منداڤ ماچ بەكەم، چونكە دەترىسەم خۇشەويستىيەكەم بەو ماچەوھ بروات.

–دەليىن لە ژئەكتە دەترسىت...؟

–وہەلاھى ريزى ليۇەگرىت، ئى (تحت الاوامر: ھەر چيىەك پى بليئت، دەليىم بەسەر چا، ئىنجا ترسەكە جاروبار ھەيە، ھەموو پياويك ھەر دەترسىت و خۇشت دەزانىت دەبىت پياو تۇژيک ژئانى بىت، ئەگەر ژئانى نەبىت ئاتوانىت داخوازيى ژن بەجى بەئيئت...؟

–ئەم ژئانىتتيە لەگەل ئاغايەتتيەكەتدا دەگوئيئت...؟ –بە خوا، ئاغايىت و باوكى ئاغا بىت و ھەر چيىەك بىت، دەبىت ژئانىتتيى تىدايىت، چونكە ژيانى خيزان ئارپاوت بەرپوئە، ئەگەر پياو ريزن لە ژئەكەي نەگرنىت و بە قەسى نەكات.

*كۆمەلئك چوارىنەت ھەيە، كەي بە نيازىت بلاويان بەكەيتەوھ...؟

–ئىستا جيام كردوونەتەوھ، نزيكەي حەفتا دانە دەبىت، ھەموويشى كۆمىدين و گوزارشتن لەم ژئانە، ھىوادارم بەم نژىكانە بلاويان بەكەموھ.

*يەكئك لەو چوارىنانە ئەگەر لە بىرت مايبىت...؟

خەلكە لە دلئا كىنەو رق لا بە كۆي ئادەمىزاد بەرەي يەك بابە

لەگەل رۇژگارغا خۇگرىە وابە خراب لاوئەن كرددوھ چا بە

*دەليىن زۇرت حەز لە ناوى عومەرە...؟

–بە خوا حەزم لە ناوى عومەر نىيە، بەلام ئىتر باوو باپيرانشان زياتر بە لاى دىنەوھ بوون، ھەموو ئاوەكان ئەبوپەكرو عوسمان و عومەر و ئەمانە بوون، ئىنجا نبنەمالكەمان ئەوئەندەي عومەر تئدايەم من خۇم لەبەر چاو كەوتوھ، عومەرى ئامۇزام، پوروزام، كىن و كى... دەليىى ناو قاتى بووھ عومەر نەبىت.

لە كاتى كەسكردندا بووين مامۇستا فوناد حەمە ئەيەم سەراج فىلئ كى كەرد بە دووكاندو وتى؛ كاگە ئاگات لە خۇت بىت فىلئ تى ئەكات...؟ ھەر بۇيە ئىمەش پرىسيما؛

–ئەمە تا چەند راستە فىلئ لە خەلك دەكەيت...؟

–من فىلئ لە خۇم دەكەم، بەلام فىلئ لە خەك بۇ ئاكرىت، ئىنجا ئەوئەندە فىلئازيش زۇر بووھ بە ئىمەو مانا ئاكرىت، پاشان لە (۸/۰)ى كړپارەكان ئافرەتن، ئىنجا پياويش دەرەقتەي ئافرەت نايەت، ئەبەخوا ئەوھ بە ئىمە ئاكرىت.

*لەگەل رەزئليدا چۇنيئت...؟

–من لە دنياى خوادا رقم لە رەزئليە، بەلام خەزىشم لە دەستلاوى نىيە، من لە دنىادا رقم لە رەزئلى و دل پىسيبە، لە خوا بەزىاد بىت ھىچمان نىيە.

–ئەي خيزانەكتە دلى لىت پىس نىيە...؟

–ھەرچەندە من گائتە لەگەل خەلكدا زۇر دەكەم، بەلام ھەموو سەبە، ئىنجا قەسى خۇمان بىت ئەويش ئاويژىت دلى پىس بىت...

*ئاخۇشترىن ساتى كاركردن لە ئىشى ھونەريدا چيەھ...؟

–ئاخۇشترىن كات يەكەم ئىشە كە روو بە رووى جەماوەر دەبىتەوھ، دەورپيىن لاى من وەك ئەوھ وابە كە زۇران لەگەل شىردا بگريت، سووريش برانىت دەرەقتەي ناپەيت، دەبىت ھەوليدەيت كە نەختوات...

*من ھىچم ئەماوھ مەگەر بەرژىت...؟ –من پىر بە دل سوپاستان دەكەم، ھىوادارم نمونەي گەنجانى وەك ئىپوھ زۇريىت، كە ئىمەي پىر بەسەر دەكەنەوھ، ئەمە وەفادارى و ريزو خۇشەويستتيە، ريزم بۇ بەدرخان...ى جوان ھەيە... سەرگەوتوو بن.